

Rattenbestrijding in Hoogezand-Sappemeer

Sinds meerdere jaren, ongeveer vanaf 1952, is de gemeente actief in het bestrijden van ratten. In het begin werd hoofdzakelijk gewerkt met scilla-blokjes. In de bebouwde kom en langs de kanaaloevers verzorgde de gemeente de bestrijding, terwijl buiten de bebouwde kom, dus in de woonstreken, de land- en tuinbouworganisaties voor verspreiding van de door de gemeente beschikbaar gestelde blokjes zorg droegen. Dit uitleggen geschiedde bij de jaarlijkse aktie in december.

Mede doordat de medewerking van genoemde organisaties steeds meer te wensen overliet, is in 1959/1960 overgegaan tot bestrijding met „cumarine”, terwijl in 1960 alleen nog blokjes in het voorjaar langs de kanaalboorden in de kom der gemeente zijn uitgelegd. Dit echter met betrekkelijk weinig resultaat.

De door Faunabeheer beschikbaar gestelde folders zijn in deze gemeente huis aan huis bezorgd. Benodigd waren 7100 folders, die eerst van het adres waar men zich vervoegen kon, in de daarvoor benodigde ruimte zijn voorzien.

De kosten bedroegen f 239.25 (folders, bedrukken en porto), ofwel $3\frac{1}{3}$ cent per stuk. De cumarine wordt door de rattenbestrijders van de gemeente zelf met haver en slaolie vermengd, zodat steeds vers materiaal wordt gebruikt. Doordat de folders huis aan huis zijn bezorgd (dit gebeurt één maal per jaar) weet men waar men zich moet vervoegen, indien men last van ratten heeft.

Elke melding wordt onmiddellijk afgewerkt. De gemeentelijke rattenbestrijder gaat met het mengsel naar het betreffende punt, onderzoekt de zaak, legt het vergif uit en geeft aanwijzingen hoe men moet handelen bij de volgende uitleg. Hij geeft eveneens de daarvoor betreffende circulaire af.

Voor het vergif en de werkzaamheden van het uitleggen worden geen kosten in rekening gebracht. In de gemeente-begroting wordt elk jaar een post voor de rattenbestrijding, vallende onder de afdeling „Volksgezondheid”, opgenomen. In 1960 was opgenomen f 2.595.— en in 1961 is f 2.835.— beschikbaar gesteld. Nog nimmer is door Ged. Staten hierop bezuinigd of zijn opmerkingen gemaakt.

Voor het bestrijden van de ratten in de kanalen wordt momenteel af en toe naar behoefte een „aktie” met cumarine gevoerd. Naar aanleiding van suggesties, gedaan op een kontaktdag te Groningen, zijn proeven genomen met grèsbuizen in de wai waarin met cumarine vergiftigde haver wordt gedeponereerd. In deze gemeente is \pm 55 km kanaal aanwezig waarbij nog komt \pm 15 km merenoever, diverse vijvers, afwateringsloten, etc. Er is derhalve naar een goedkopere oplossing gezocht. Deze is gevonden in het vervangen van de grèsbuizen door drainbuizen met kraag en een diameter van 8 cm. In de praktijk is gebleken, dat een diameter van 10 cm beter voldoet. Een kraag is dan niet noodzakelijk.

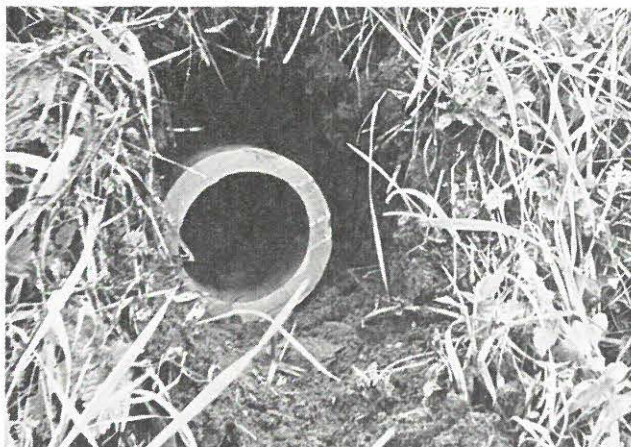
Het is voldoende de buizen aan één kanaaloever te plaatsen, mits de kanalen niet te breed zijn. Vermoedelijk is 25 à 30 m breedte de grens. Daarboven moet tweezijdige behandeling raadzaam worden geacht.

De afstand der buizen is afhankelijk van de dichtheid der bebouwing en aard van bebouwing (bakkerijen, slagerijen, etc.) langs de kanalen.

In de bebouwde kom zijn de buizen op 30 m van elkaar geplaatst, daarbuiten 40 à 45 m. De plaats is zodanig gekozen, dat deze juist tegenover een straatverlichting is gelegen. Waar deze niet aanwezig zijn, is gezocht naar andere markante punten.

Aanbrengen van de drainbuis

Ligging drainbuis

Vullen met vergif

Het is nl. mogelijk dat de buizen niet goed zichtbaar zijn door begroeiing van de wal. Het aanbrengen van de drainbuizen is zeer eenvoudig. Met een grondboor wordt een gat in de wal geboord. Hierbij wordt gezorgd dat de achterkant iets hoger komt te liggen dan de uitmonding, waardoor inwatering wordt voorkomen. In het gat wordt de drainbuis gestoken met het mofeind naar buiten. De buizen zijn aan de achterzijde niet dicht gemaakt. Dit is niet nodig gebleken. De hoogte t.o.v. het kanaalwater is juist boven normaal hoog water. Met zelden voorkomende extra hoge waterstanden is geen rekening gehouden. Bij het aanbrengen van de buizen zijn deze ook van „cumarine” voorzien en elke dag, gedurende een week, gecontroleerd en aangevuld. Het aanvullen van het vergif geschiedt met een roeibootje en twee man, één op de wal en één in de boot.

Het vullen van de buizen gebeurt als volgt. Eerst wordt de buis schoongemaakt met een voor dit doel gemaakt schopje. Daarna wordt het vergif met hetzelfde schopje aangebracht.

De resultaten waren zeer gunstig. De ratten die van het vergif gegeten hadden, vielen na enkele dagen van de watersloof van de beschoeiing waarover ze hun „loop” hebben en verdronken in het kanaal. Tegen het einde van de week, kwamen alleen nog jonge ratten bij de „voederplaatsen”. Een bewijs, dat de oude ratten reeds verdwenen waren. Bij sommige buizen hadden de ratten zelfs holen naar de achterkant van de buis gegraven. Gemakzucht dient dus ook al de rat. In 1960 zijn in totaal 421 stuks drainbuizen \varnothing 8 cm met kraag aangebracht.

Het aanbrengen van de buizen kostte f 1.075 per buis waarbij de prijs van de buis, t.w. f 0.175, is begrepen. De aanbrengingskosten zijn in verhouding hoog i.v.m. de grote afstanden, die met het vlot moesten worden afgelegd en de uitgestrektheid van de gemeente.

Aangezien het jaarlijkse budget niet toereikend is voor het aanbrengen van buizen langs alle kanaaloevers, wordt elk jaar in de herfst weer een gedeelte kanaalwal van buizen voorzien. Ook enkele tuinbouwbedrijven worden van „buizen” in slotwallen voorzien. De kosten hiervan worden uiteraard in rekening gebracht.

De uitgaven over 1960 hebben f 2.235.33 bedragen, t.w. arbeidslonen inkl. sociale lasten f 1.780.57 — autokosten f 24.82 — truffels (1.000 st. in januari) f 22.— — cumarine + haver + olie f 292.19 — folders + bedrukken + porto f 239.25 en 1.000 drainbuizen \varnothing 8 cm f 176.50.

De gemeente heeft een oppervlakte van 7.158 ha. Het aantal inwoners bedraagt ruim 24.000. Ze heeft naast vele industrieën ook veel tuinbouw en wat landbouw. juli 1961.

De Directeur van Gemeente Werken,
J. HENDRIKS.